

ŠTETOČINE ŠEĆERNE REPE U GLAVNOM REJONU PROIZVODNJE SA POSEBNIM OSVRTOM NA NJIHOVO SUZBIJANJE*

Proučavajući faunu naših repišta u rejonu Vojvodine i istočne Hrvatske konstatovali smo ukupno oko 110 raznih vrsta, kako onih koje oštećuju ovaj usev tako i korisnih odnosno indiferentnih vrsta. Ukupan broj štetnih iznosi verovatno do 3/4 zabeleženih vrsta, a možda i nešto više. U fauni repišta od životinjskih grupa daleko su najzastupljeniji insekti, kojima dosada i u pogledu ukupno pričinjenih šteta pripada dominantna uloga. U okviru samih insekata najveći broj vrsta sakupljen je iz reda Coleoptera, ali je to i rezultat činjenice da je u provedenim istraživanjima najveća pažnja dosada obraćana na tvrdokrilce. Stoga u budućim istraživanjima težište treba preneti na registrovanje vrsta iz drugih rodova, a prvenstveno roda Homoptera, Heteroptera i dr.

Važnije štetočine šećerne repe u našem glavnom rejonu proizvodnje ove kulture jesu sledeće: *Bothynoderes punctiventris*, *Lixus scabricollis*, *Tanymecus palliatus*, *T. dilatocollis*, *Psolidium maxillosum*, *Otiorrhynchus ligustici*, *Chaetocnema tibialis*, *Opatrum sabulosum*, *Maladera holosericea*, *Cassida nobilis*, *Rhizotrogus aequinoctialis*, *Amphimallon solstitialis*, *Anisoplia* sp., žičnjaci (*Agriotes sputator*, *A. ustulatus*, *A. obscurus*, *A. lineatus*, *Melanotus brunnipes* itd.), *Aphis fabae*, *Phthorimaea ocellatella*, *Gryllus desertus*, *Spilosoma* sp., sovice (*Agrotis segetum*, *Euxoa temera*, *Barathra brassicae*, *Mamestra oleracea*, *Plusia gamma* itd.), *Pegomya betae*, *Heterodera schachtii*, *Microtus arvalis*, *Cricetus cricetus* i još neki drugi glodari.

U 1961. g. usledila je jača pojava buvača (*Chaetocnema tibialis*), a naročito repine pipe (*Bothynoderes punctiventris*), pa su i pored masovnog tretiranja nastale velike štete. Tome je doprinela izrazita suša i toplo vreme, ali na primeru 1961 g. uočavaju se još značajne slabosti u izvođenju prolećne zaštite šećerne repe. Ustanovljena je korelacija između suvog i toplog vremena, i velikih šteta od pomenute dve permanentne i opasne štetočine. U kritičnom periodu po usev repe (prve dve dekade aprila) prosečna temperatura bila je za čitavih 5°C veća od višegodišnjeg proseka i uz to izrazita, dugotrajna suša. Od sredine februara pa skoro do kraja druge dekade aprila palo je svega 13 mm taloga, što predstavlja smanjenje padavina za 88% u poređenju sa dugogodišnjim prosekom.

Poslednjih godina nekoliko sovica (*Barathra brassicae*, *Mamestra oleracea* i dr.) često su nanosile značajne štete tokom leta i početkom jeseni. Utvrđeno je da oni u većoj meri snižavaju prinos lišća a sadržaj šećera i do 3%. Štete su redovno bile znatno veće na repištima sa bujnijim i gušćim usevom, a takođe veće kod druge generacije u poređenju s prvom. Dosada pomenute sovice praktično skoro uopšte nisu suzbijane, pa je stoga to neophodno da se to čini ubuduće, kombinujući s tretiranjima protiv *Cercospora beticola*.

Za zaštitu od štetočina kod nas se svake godine u proseku troši oko 840 tona insekticida, od čega na preparate u prahu otpada 95%. Najviše se upotrebljavaju preparati gameksana i dieldrina. Vrednost utrošenih insekticida iznosi oko 150 miliona dinara godišnje, od čega pretežni deo otpada na suzbijanje repinih pipa i buvača. Najjeftiniju prolećnu zaštitu repe, na primer u Vojvodini, imaju one šećerane koje forsiraju prskanja kao metod u suzbijanju raznih pipa. Obično se tretiranja izvode u rano proleće protiv vrsta iz familije Curculionidae i vrste *Chaetocnema tibialis* na oko 37.000 ha, a krajem proleća protiv *Aphis fabae* na oko 13.500 ha godišnje. Važniji nedostaci su preterano forsiranje zaprašivanja na uštrb prskanja, prerano prestajanje sa suzbijanjem važnijih vrsta, te zanemarivanje preventivnih hemijskih mera.

* Ovo je samo kratak izvod referata saopštenog na Jugoslovenskom simpozijumu za zaštitu bilja (Zagreb, 21—24. XI 1961. g.), dok će čitav rad posebno biti štampan.

SUGAR-BEET PESTS AND THEIR CONTROL IN THE MAIN SUGAR-BEET PRODUCTION AREA

by

Dušan Čamprag,

Faculty of Agriculture — Novi Sad

SUMMARY

There has been established that 110 various sorts of pests appear on the sugar-beet including those which do not feed on the beet.

The most harmful sugar-beet attacking pests are:

Bothynoderes punctiventris, *Lixus scabriollis*, *Tanymecus dilaticollis*, *T. palliatus*, *Psalidium maxillosum*, *Othiorrhynchus ligustici*, *Chaetocnema tibialis*, *Opatrum sabulosum*, *Maladera holosericea*, *Cassida nobilis*, *Rhisotrogus aequinoctialis*, *Amphimallon solstitialis*, *Agrotis segetum*, *Euxoa temera*, *Barathra brassicae*, *Mamestra oleracea*, *Spilosoma* sp., *Phthorimea ocelatella*, *Plusia gamma*, *Agriotes ustulatus*, *A. sputator*, *A. lineatus*, *Melanotus brunnipes*, *Aphis fabae*, *Gryllus desertus*, *Pegomyia betae*, *Heterodera schachtii*, *Microtus arvalis* and *Cricetus cricetus*.

The great detriments caused by the attacks of *Bothynoderes punctiventris* and *Chaetocnema tibialis* have been correlated to the dry and hot weather in the year 1961. The average temperature during the critical stage of vegetation was by 5°C higher than the average of the foregoing years, there was also a long drought in the same year. During the summer and in the early fall of the several last years rather severe damages were caused by the attacks of *Barathra brassicae* and of *Mamestra oleracea*. The more harmful attacks have caused the considerable drop in leaf production whereas the sugar content in beets was lowered by 2,9%. There were much more losses on the luxuriant and dense crops especially at the second generation.

About 840 tons of various insecticides are applied in Yugoslavia a year for sugar-beet crops treatments. The crops are usually treated in the early spring for the control of insect families *Curculionidae* and *Chaetocnema tibialis* covering about 37,000 hectares of area. In the late spring the crops are treated for the control of *Aphis fabae* on an area of about 13,500 hectares.